

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁANIA SYSTEMU ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
W SZKOLE DOKTORSKIEJ Nauk Humanistycznych
w roku akademickim 2021/2022

Liczba doktorantów łącznie: stan na 1 X 2021 – 26 osób; 30 IX 2022 – **26 osób**
(w tym: 14 osób na 1 roku, 5 osób na 2 roku, 7 osób na 3 roku)

Liczba doktorantów z poszczególnych dyscyplin:

Filozofia – 4 osoby

Historia – 14 osób

Językoznawstwo – 4 osoby

Literaturoznawstwo – 4 osoby

Zespół ds. Jakości Kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych
Uniwersytetu w Białymstoku:

prof. dr hab. Urszula Sokólska – dyrektor Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych (do 28.02.2022) – przewodnicząca Zespołu

dr hab. Anna Nosek, prof. UwB – dyrektor Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych (od 01.03.2022) – przewodnicząca Zespołu

prof. dr hab. Małgorzata Kowalska – dyscyplina filozofia

dr hab. Joanna Cholewa prof. UwB – dyscyplina językoznawstwo

dr hab. Elżbieta Konończuk, prof. UwB – dyscyplina literaturoznawstwo

dr hab. Krystyna Szelaągowska, prof. UwB – dyscyplina historia

mgr Julia Zuzanna Polcyn – przedstawiciel doktorantów

1. MONITOROWANIE KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI AKADEMICKICH LUB PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA Z DOKTORANTAMI
--

Monitorowanie kwalifikacji i kompetencji nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia z doktorantami w SDNH UwB opiera się na zasadach wynikających z Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie <i>wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku</i> (§ 4). W związku z tym systematycznie konsultowano z dziekanami obu Wydziałów, dyrektorem Instytutu Filozofii, a także administracją centralną:
--

• obsadę zajęć dydaktycznych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz inne osoby prowadzące zajęcia z doktorantami; dużą wagę przywiązywano do zgodności kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich z prowadzonymi zajęciami (m.in. tytuł bądź stopień naukowy, dorobek naukowy, specjalizacja naukowa, umiejętności interdyscyplinarne, doświadczenie zawodowe);

• zwracano uwagę na rozwój naukowy kadry badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej, także
--

podnoszenie przez nauczycieli akademickich kwalifikacji zawodowych oraz osiąganie kolejnych etapów kariery zawodowej.

Zgodnie z Regulaminem SDNH przestrzegano zasady, że zajęcia kierunkowe prowadzą wyłącznie pracownicy samodzielni (profesorowie tytularni, profesorowie UwB oraz doktorzy habilitowani) specjalizujący się w danej dyscyplinie.

W SDNH nawet lektoraty (*język obcy specjalistyczny*) z dwoma wyjątkami (pracownicy ze stopniem doktora) prowadzą pracownicy samodzielni (dwoje ze stopniem dr hab. oraz 1 profesor tytularny), specjalizujący się odpowiednio w dyscyplinach: filozofia, historia, językoznawstwo i literaturoznawstwo.

Dwóch niesamodzielnych pracowników naukowych, ale z dużym doświadczeniem naukowym i dydaktycznym, prowadziło zajęcia z przedmiotów *dydaktyka szkoły wyższej* oraz *formy finansowania nauk humanistycznych*. Wśród zajęć prowadzonych przez pracowników niesamodzielnych należy wymienić jeszcze dwa przedmioty z grupy przedmiotów miękkich, *zarządzanie czasem* oraz *komunikacja i budowanie relacji z grupą* a także przedmiot niekierunkowy: *bezpieczeństwo i higiena pracy*.

Łącznie w roku 2021/2022 w SDNH zajęcia prowadziło 42 pracowników naukowych, w tym: 13 profesorów tytularnych, 23 profesorów UwB i doktorów habilitowanych oraz 6 pracowników niesamodzielnych.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

Obsada zajęć w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB – zdaniem Zespołu – oparta jest na właściwych zasadach. W celu podniesienia jakości kształcenia w szkole Zespół rekomenduje następujące działania:

- kontynuować współpracę z dziekanami i dyrektorem instytutu w kwestii obsady zajęć w SDNH,
- monitorować obsadę zajęć, zwłaszcza w przypadku proponowania pracowników ze stopniem doktora do prowadzenia zajęć kierunkowych, dotyczących ściśle dyscypliny naukowej.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- kontynuować współpracę z dziekanami i dyrektorem instytutu w kwestii obsady zajęć w SDNH,
 - monitorować obsadę zajęć, zwłaszcza w przypadku proponowania pracowników ze stopniem doktora do prowadzenia zajęć kierunkowych, dotyczących ściśle dyscypliny naukowej.
- Wykorzystywać wyniki ankiet doktorantów, dotyczące ocen poszczególnych wykładów

2. MONITOROWANIE I DOSKONALENIE PROCESU KSZTAŁCENIA

Podstawą działania Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB są dokumenty zatwierdzone przez Senat UwB, oparte na ustawie z dnia 20 lipca 2018r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.). Są to następujące akty prawne:

- Zarządzenie nr 8 Rektora UwB z dn.27.03.2019 w sprawie utworzenia szkół doktorskich w Uniwersytecie w Białymstoku: <http://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-8-2.pdf>
- Regulamin SDNH – Uchwała nr 2357 Senatu UwB z dnia 27 marca 2019 r w sprawie Regulaminu Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych Uniwersytetu w Białymstoku: <https://bip.uwb.edu.pl/download/64/31532/2019-2357-1.pdf>
- Program szkoły – Uchwała nr 2425 Senatu UwB w sprawie ustalenia programu kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych: <http://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-2425-1.pdf>

Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia w SDNH UwB odbywa się w zgodzie z

zapisami zawartymi w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 5). W ramach oceny procesu kształcenia analizie i ocenie poddano takie obszary, jak:

- 1) adekwatność programu kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,
- 2) sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,
- 3) jakość opieki naukowej i wsparcie w prowadzeniu działalności naukowej,
- 4) rzetelność przeprowadzania oceny śródkresowej,
- 5) skuteczność kształcenia doktorantów

Ad. 1) *adekwatność programu kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK*

Program kształcenia oraz formy prowadzonych zajęć są dostosowane do zakresu wiedzy, kompetencji i umiejętności niezbędnych do osiągnięcia efektów uczenia się na poziomie 8PRK. Program kształcenia zbudowany został tak, by uwzględnić moduł kształcenia wspólny dla wszystkich doktorantów ze wszystkich szkół doktorskich UwB (tzw. umiejętności miękkie) oraz moduł dotyczący 4 ścieżek kształcenia w obrębie dyscyplin naukowych, wchodzących w skład SDNH (filozofia, historia, językoznawstwo i literaturoznawstwo).

Moduły kształcenia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w sferze: wiedzy, kompetencji oraz umiejętności. Możliwość wyboru konwersatorium spoza dyscypliny, w tym oferta przedmiotów rozwijających umiejętności miękkie, skierowana do doktorantów wszystkich szkół doktorskich UwB, daje szansę rozwijania indywidualnych zainteresowań badawczych.

Szczegółowe informacje dotyczące zakładanych efektów kształcenia zostały wskazane w programie kształcenia.

Na strukturę programu kształcenia składają się:

- moduł kształcenia ogólnego,
- odrębne moduły kształcenia w dyscyplinach (filozofia, historia, językoznawstwo, literaturoznawstwo); w obrębie tego modułu prowadzone są zajęcia wspólne dla wszystkich doktorantów SDNH (*dydaktyka szkoły wyższej i formy finansowania nauk humanistycznych*),
- moduł przygotowania rozprawy doktorskiej,
- moduł praktyk zawodowych.

Regulamin SDNH nakłada na doktorantów I roku obowiązek złożenia do końca 12 miesiąca od rozpoczęcia kształcenia w szkole następujących dokumentów:

- opracowanych indywidualnych planów badawczych zatwierdzonych i podpisanych przez promotorów i promotorów pomocniczych (wraz z koncepcją rozprawy doktorskiej)
- złożenie sprawozdania rocznego z załączoną dokumentacją poświadczającą aktywność doktoranta (zgodnie z Harmonogramem zadań doktoranta do 2 lipca 2022)

IPB oraz sprawozdanie roczne są nie tylko istotnym elementem kształcenia, też ważnym aspektem monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia w SDNH.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji dyrektor SDNH zaliczył wszystkim uprawnionym doktorantom I rok studiów w czasie ustawowym (to znaczy do końca sesji poprawkowej semestru letniego roku akademickiego 2021/22).

Do połowy września 2022 doktoranci 2 roku składali, zgodnie z regulaminem i harmonogramem zadań doktoranta (zamieszczonymi na stronie SD) sprawozdania śródkresowe. Zostały one przekazane Komisji ds. ocen śródkresowych wraz ze stosowną dokumentacją pocztą elektroniczną, miesiąc przed terminem ocen.

Na podstawie sprawozdań rocznych doktorantów II i III r. za rok akad. 2021/22, zaopiniowanych pozytywnie przez RN SDNH (sporadycznie pojawiały się uwagi członków RN dotyczące braku zaawansowania rozprawy doktorskiej u osób z III roku), dyrektor zaliczył

wszystkim uprawnionym doktorantom II i III r. studiów (po stosownych uzupełnieniach dokumentacji i doniesieniu rozdziałów dysertacji).

Ad. 2) sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,

Sylabusy przedmiotów i zawarte w nich informacje o zakładanych efektach i kryteriach zaliczania przedmiotu zostały udostępnione doktorantom poprzez zamieszczenie dokumentów w systemie USOS. Niektórym pracownikom jeszcze w trakcie roku akademickiego zwrócono uwagę na brak sylabusów w systemie USOS – zostały one uzupełnione.

Analiza sylabusów pozwoliła na stwierdzenie, że w SDNH w prawidłowy sposób przebiega weryfikacja zakładanych efektów uczenia się na poziomie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Pozytywnie oceniono adekwatność zakresu wymagań i form oceniania w stosunku do zakładanych efektów uczenia się w ramach wszystkich realizowanych przedmiotów.

W roku akademickim 2021/2022 realizację zajęć wynikających z programu oraz weryfikację osiągniętych przez doktorantów efektów uczenia się należy ocenić pozytywnie. Zajęcia odbywały się stacjonarnie. Semestr zimowy przebiegał bez zakłóceń. Weryfikacja końcowych efektów uczenia się była w pełni adekwatna do założeń wstępnych wskazanych w sylabusach przez osoby prowadzące przedmioty w szkole. Również w semestrze letnim zajęcia zrealizowano stacjonarnie (jeden przedmiot, na wniosek prowadzącego – zdalnie), a ocenę uzyskanych efektów przeprowadzono w trybie bezpośrednim. Nie zgłaszano żadnych trudności związanych z realizacją zajęć przewidzianych w programie kształcenia.

Ad. 3.) jakość opieki naukowej i wsparcie w prowadzeniu działalności naukowej

Głównym zadaniem szkoły doktorskiej jest wspieranie doktoranta w jego rozwoju naukowym. Doktorant rozpoczynając współpracę z promotorem, staje się członkiem zespołu badawczego i realizuje swoją pracę naukową nad rozprawą w środowisku naukowym. Daje to możliwość pozyskania kontaktów naukowych oraz zapoznania się z badaniami prowadzonymi w obszarze naukowym, który interesuje doktoranta. Szkoła tworzy środowisko wsparcia dla doktorantów, dzięki czemu badania doktoranta będą zwieńczone sukcesem – złożeniem rozprawy doktorskiej do końca czwartego roku studiów. Należy mówić o kilku typach wsparcia udzielanego przez szkołę w zakresie prowadzonych przez doktorantów badań: merytoryczne, organizacyjne oraz finansowe (np. każdy z doktorantów może po złożeniu podania otrzymać na wyjazdy konferencyjne ok. 1000 zł).

W roku akademickim 2021/22 dofinansowanie ze środków SDNH otrzymały wszystkie wnioskujące o to osoby. Doktoranci otrzymali wsparcie finansowe na dokonanie opłat konferencyjnych (8 osób), udział w kwerendach archiwalnych (2 osoby), uczestnictwo w Białostockiej Szkole Letniej Historii Kobiet (1 osoba) udział w międzynarodowym seminarium językowym (1 osoba). Łączna kwota funduszy to 5214,43 zł.

Opieka naukowa nad doktorantami rozpoczyna się od pierwszych chwil doktoranta w szkole. Wszyscy doktoranci I roku złożyli wnioski o powołanie promotorów w ciągu 60 dni od rozpoczęcia kształcenia. Rada Naukowa zaopiniowała te wnioski pozytywnie. Stwierdzono zgodność tematyki badań doktorantów ze specjalnościami kandydatów na promotorów. Dyrektor Szkoły wyznaczył promotorów i promotorów pomocniczych w grudniu 2020, czyli w przewidzianym ustawowo czasie. W semestrze letnim – na podstawie wniosku trzech doktorantek, uzasadnienia promotora głównego i pozytywnej opinii Rady Naukowej – zgodnie z Regulaminem SDNH, dyrektor szkoły wyraził zgodę na powołanie promotora pomocniczego.

Od momentu wskazania promotora rozpoczęły się seminaria doktorskie (w wymiarze 30

godzin rocznie) i tym samym systematyczna współpraca z doktorantami. Już w październiku 2021 dyrektor zorganizował spotkanie z doktorantami, a w grudniu 2021 r. – z promotorami, by omówić m.in. zasady konstruowania indywidualnego planu badawczego, przedstawić główne obowiązki opiekuna naukowego i młodego adepta nauki, a także scharakteryzować najważniejsze aspekty nie tylko kształcenia się, ale też kształcenia w szkole doktorskiej. Kolejne spotkania szkoleniowe i organizacyjno-informacyjne odbyły się zarówno dla doktorantów, jak i promotorów wszystkich roczników 11 marca 2022. W marcu i w maju 2022 zostały też rozesłane listy i materiały informacyjne do wszystkich doktorantów zawierające szczegółowe dane dotyczące Indywidualnego Planu Badawczego, sprawozdania rocznego, programu Erasmus, itp.

Dyrektor odpowiadał też na szczegółowe pytania, zarówno doktorantów, jak promotorów podczas dyżurów w siedzibie SDNH oraz mailowo.

Wszystkie sprawozdania roczne, w niektórych przypadkach analizowane i poprawiane na konsultacjach z dyrekcją – zostały pozytywnie zaopiniowane przez RN (sporadycznie pojawiały się uwagi członków RN dotyczące braku zaawansowania rozprawy doktorskiej) i zatwierdzone przez dyrektora szkoły do dnia 30 września 2022 r, po stosownych uzupełnieniach dokumentacji przez doktorantów (doniesieniu rozdziałów dysertacji).

Z analizy sprawozdań rocznych doktorantów 1 roku wynika, że w większości wywiązali się oni ze swoich obowiązków, złożyli w terminie Indywidualne plany badawcze, w odpowiedzialny sposób zaprezentowali wstępne koncepcje badań i z powodzeniem zrealizowali plany badawcze przewidziane na I roku.

Należy ocenić dobrze jakość opieki naukowej nad doktorantami I, II, III roku, przejawem tego jest dopełnienie wszystkich obowiązków przez doktorantów oraz pozytywna ocena wystawiona przez Promotorów w sprawozdaniach rocznych (szczegółowa analiza danych w punkcie 5).

Ad. 4) rzetelność przeprowadzania oceny śródokresowej

Oceny śródokresowe odbyły się bez zakłóceń w drugiej połowie października 2022 r., po formalnym zaliczeniu roku II przez uprawnionych doktorantów (5 osób). Doktoranci złożyli Sprawozdania śródokresowe zgodnie z terminem (to znaczy miesiąc przed planowaną oceną śródokresową).

Oceny śródokresowe były przeprowadzane, zgodnie z procedurami.

Składy komisji były uzgadniane w marcu 2022 przez dyrektora SDNH z kierownikami jednostek poszczególnych dyscyplin naukowych, tzn. literaturoznawstwa, filozofii i historii. Zostały one jednogłośnie pozytywnie zaopiniowane przez RN SDNH na posiedzeniu w dn. na posiedzeniu RN 07.04.2022). 20 maja 2022 dyrektor SDNH wystosował do JM Rektora UwB pismo o powołanie składu Komisji do przeprowadzenia oceny śródokresowej w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB. Decyzją z dnia 28 czerwca 2022 Rektor UwB powołał w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych komisję do przeprowadzenia oceny śródokresowej doktorantów, którzy rozpoczęli kształcenie w szkole doktorskiej w roku akademickim 2020/2021.

Wszelkie informacje, składy komisji, akty prawne (w tym zasady organizacji pracy Komisji, zasady przeprowadzania oceny śródokresowej), terminy oceny, posiedzeń oraz wyniki oceny śródokresowej zostały zamieszczone na stronie SDNH

<https://szkolydoktorskie.uwb.edu.pl/nh/ocena-srodokresowa/>, stosowne informacje i materiały (w tym sprawozdania śródokresowe, zasady przeprowadzania oceny śródokresowej) były przesłane Komisji w czasie regulaminowym drogą elektroniczną (30 dni przed oceną).

Terminy posiedzeń zostały podane z dwumiesięcznym wyprzedzeniem i zamieszczone na stronie internetowej SD (dyscyplina historia–17.10.2022r.o godz. 10:00; dyscyplina:

literaturoznawstwo –19.10.2022r. o godz. 11:00; dyscyplina: filozofia –19.10.2022r.o godz. 11:00)

Ad. 5) skuteczność kształcenia doktorantów

Skuteczność kształcenia doktorantów opiera się na danych dotyczących ich aktywności naukowej, poziomu realizacji programu kształcenia oraz stopnia realizacji Indywidualnego Planu Badawczego, w tym stopnia zaawansowania rozprawy doktorskiej. Dane zostały pozyskane z Rocznych Sprawozdań Doktorantów.

Liczba doktorantów, którzy złożyli sprawozdania w 2021/22 – 25 osób, w tym z 1 roku: 13 osób, II roku: 5 osób, 3 roku: 7 osób

Na podstawie danych zawartych w rocznych sprawozdaniach, aktywność naukowa doktorantów w roku akademickim 2021/22 przedstawia się następująco:

- a) Liczba artykułów naukowych/rozpraw w monografiach zbiorowych **opublikowanych** w roku akademickim 2021/22: **28 (895 pkt.)**
- b) Liczba artykułów po recenzjach: **11**
- c) Liczba artykułów złożonych do druku: **26**
- d) Udział w konferencjach ogólnopolskich: **30**
- e) Udział w konferencjach międzynarodowych: **12**
- f) aktywność naukowo-popularyzatorską: 24 teksty i wykłady popularyzujące naukę
- g) Liczba grantów, w których uczestniczą doktoranci: **6**
- h) Liczba złożonych wniosków grantowych: **3**
- i) Liczba odbytych staży naukowych: **7** (w tym jeden zagraniczny)
- j) Działalność organizacyjna na rzecz UwB (w tym pomoc w organizacji konferencji): **18**
- k) Kurs jidysz – 1 osoba
- l) Kurs języka hebrajskiego – 1 osoba

Powyższe dane liczbowe wskazują na dużą skuteczność kształcenia doktorantów w SDNH UwB. Wszyscy zrealizowali program kształcenia, zaliczyli obowiązkowe zajęcia, zaplanowane na dany rok akademicki. Doktoranci wykazują jednocześnie dużą aktywność na polu naukowym, publikują artykuły (często w wysokopunktowanych czasopismach), uczestniczą w stopniu zadowalającym w konferencjach naukowych, angażują się w działalność organizacyjną i popularyzatorską. Uwagę zwraca udział w licznych warsztatach metodologicznych, szkoleniach, organizowanych zarówno przez UwB, jak i

inne podmioty (warto zwrócić uwagę, iż wszelkie zaproszenia na warsztaty, szkolenia, konferencje są publikowane na stronie SDNH; informacje trafiają też na konta pocztowe doktorantów w domenie UwB). Nieliczni wybitni doktoranci SDNH są wykonawcami grantów (m.in. swoich promotorów), członkami towarzystw naukowych, kół naukowych, redakcji czasopism, samorządu. W mniejszym stopniu doktoranci starają się o granty zewnętrzne.

Skuteczność kształcenia potwierdzają również oceny postępów przygotowania rozprawy doktorskiej wystawione przez Promotorów w Rocznych sprawozdaniach doktorantów. Spośród 25 doktorantów, którzy złożyli sprawozdania, ocenę najwyższą, tzn. wzorową uzyskało 19 osób (w tym 12 osób z I roku, 5 osób z II roku, 2 osoby z III roku); ocenę zadowalającą uzyskało 6 doktorantów (1 osoba z I roku oraz 5 osób z III roku). Promotorzy nie wystawili żadnemu z doktorantów noty niezadowalającej i wskazującej na brak postępów w zakresie zaawansowania rozprawy doktorskiej i realizacji Indywidualnego Planu Badawczego. Niemniej można zauważyć, iż Promotorzy doktorantów z III roku postulowali w sprawozdaniach rocznych konieczność zintensyfikowania prac swoich podopiecznych nad rozprawą dokorską (te same uwagi pojawiały się sporadycznie w opiniach członków RNSDNH).

Ocena jakości opieki naukowej i wsparcia w prowadzeniu działalności naukowej doktorantów dokonana została na podstawie wyników ankiet oceniających jakość kształcenia w szkole doktorskiej (Załącznik 3b Uchwały Senatu). Ankietę dotyczącą szkoły doktorskiej wypełniło 11 osób (34.62%).

Wraz z ankietą (3b) dotyczącą szkoły doktorskiej doktoranci powinni wypełnić również ankietę ewaluacyjną UwB (Załącznik 3a Uchwały Senatu). Tej ankiety w SDNH nie wypełnił nikt.

Tabela 1. Ogólna ocena kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	liczba doktorantów				
Czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jest Pan/Pani zadowolony(a) z kształcenia w szkole doktorskiej?	8	1	1	0	1
Czy uważa Pan/Pani, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu jest wystarczająca?	6	2	2	0	1
Czy uważa Pan/Pani, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są na ogół odpowiednie?	5	3	2	1	0

Czy uważasz, że oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów, itp.) jest wystarczająca?	0	6	4	1	0
Czy wsparcie merytoryczne uzyskane w trakcie pisania pracy doktorskiej było wystarczające?	5	4	0	1	1
Czy wsparcie merytoryczne uzyskane w trakcie realizacji innych elementów Pana/Pani indywidualnego planu badawczego było wystarczające?	2	4	0	2	3

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3b)

Tabela 2. Ocena elementów procesu dydaktycznego w szkole doktorskiej

Poszczególne elementy procesu dydaktycznego	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy
	liczba doktorantów					
Wykłady	8	2	1	0	0	0
Konwersatoria	8	2	1	0	0	0
Seminaria	9	0	1	0	1	0
Zajęcia fakultatywne	7	1	3	0	0	1
Laboratoria	1	0	1	0	0	9
Praktyki zawodowe	5	1	1	0	0	4

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3b)

Na pytanie: *Co Pana/Pani zdaniem należałoby zmienić przede wszystkim, by poprawić ogólną jakość kształcenia w Pana/Pani szkole doktorskiej?* padła rozbudowana odpowiedź:

Trzy osoby stwierdziły, że sekretariat szkoły powinien być dłużej otwarty w terminach, a których odbywają się zajęcia, np. jeden dzień w miesiącu.

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3b)

Doktoranci wskazywali, że warto rozszerzyć zajęcia o elementy psychologii, laboratoria ze statystyką, formy wystąpień publicznych czy zajęcia praktycznego zastosowania metodologii i jej narzędzi w pracy doktoranta. Jedna osoba zaproponowała podwyższenie stypendium do kwoty płacy minimalnej, tak żeby doktorant nie musiał wybierać pomiędzy pracą zarobkową a nauką i mógł poświęcić czas w pełni na zajęcia się studiami i pracą naukową.

Ad. 2) *jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do ilości doktorantów*

Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych UwB nie dysponuje własną bazą dydaktyczną. Siedziba szkoły mieści się w budynku Wydziału Filologicznego. Są to dwa pomieszczenia, w jednym współistnieje Katedra Filologicznych Badań Interdyscyplinarnych, której kierownikiem jest dyrektor SDNH. Znajduje się tu niewielka sala seminaryjna na ok. 10 osób (p. 145), drugie to sekretariat szkoły (p. 85). Większość zajęć dydaktycznych realizowana jest przy placu NZS 1, w budynku Wydziału Filologicznego, Wydziału Historii i Stosunków Międzynarodowych oraz w salach pozostających w dyspozycji Instytutu Filozofii. Zajęcia z grupy przedmiotów tzw. miękkich odbywają się w Kampusie.

Tabela 4. Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia

Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana w procesie dydaktycznym	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy
	Liczba doktorantów					
Salę wykładowe	1	6	3	0	1	0
Salę ćwiczeniowe	2	6	3	0	0	0
Środki audiowizualne i multimedialne	1	5	3	0	1	1
Wypożyczenie laboratorium	1	3	0	0	0	7
Dostęp do Internetu	1	6	3	0	1	0

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3b)

Generalnie doktoranci dobrze ocenili jakość infrastruktury dydaktycznej. Brak oceny u w kategorii *wypożyczenie laboratorium* wynika ze specyfiki szkoły i braku zajęć w takich salach.

Tabela 5. Ocena informacji na temat kształcenia na stronie internetowej

Dostępność strony internetowej w zakresie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	Liczba doktorantów				
Programu kształcenia	7	2	1	0	1
Rozkładu zajęć dydaktycznych	8	3	0	0	0
Możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany doktoranckiej	5	3	1	1	1
Konferencji, seminariów, szkoleń skierowanych do doktorantów	4	5	1	0	1
Możliwości uczestniczenia w projektach konkursowych, pozyskania grantów czy stypendiów naukowych	6	5	0	0	0

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3b)

Ocenie doktorantów podlegały również sylabusy (tabela nr 6). Znikoma liczba respondentów z pewnością nie pozwala na wyciągnięcie jednoznacznych wniosków, ale niepokój muszą budzić – nawet przy niewielkiej liczbie ankiet – oceny *ani tak, ani nie i zdecydowanie nie*. Rozmowy w sprawie sylabusów z osobami prowadzącymi zajęcia dyrektor SDNH podjął już w trakcie trwania roku akademickiego, co pozytywnie wpłynęło na poprawę ich jakości.

Tabela 6. Ocena zawartości sylabusów

Czy sylabusy przedmiotów zapewniają uzyskanie wiedzy dotyczącej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	Liczba doktorantów				
Treści programowych przedmiotów	5	5	1	0	0
Lektur przedmiotowych	5	4	1	0	1
Kryteria oceny zaliczanych przedmiotów	5	4	1	0	1

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej szkoły doktorskiej (Załącznik 3b).

Strona internetowa SDNH jest systematycznie ulepszana i aktualizowana. Jej przejrzysty, klarowny układ pozwala na przekazywanie najważniejszych informacji w przystępny sposób. Dostęp do niej można uzyskać ze strony głównej UwB, w zakładce: Szkoły Doktorskie.

Doktoranci – jak wynika z ankiety – stronę internetową szkoły odwiedzają kilka razy w tygodniu, część osób kilka razy w miesiącu, a sekretariat szkoły kilka razy w semestrze, niektóre osoby kilka razy w miesiącu.

Ocenę pracy sekretariatu ilustruje tabela 8:

Tabela 8 . Ocena funkcjonowania sekretariatu szkoły doktorskiej

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	Liczba doktorantów				
Czy godziny pracy sekretariatu umożliwiają załatwianie spraw	5	2	1	3	0
Czy niżej wymienione informacje przekazywane są przez pracowników sekretariatu w sposób wyczerpujący:					
- informacje dotyczące toku kształcenia	7	2	1	0	1
-informacje dotyczące spraw stypendialnych	7	2	1	0	1

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3b)

Doktoranci nie wnosili uwag dotyczących usprawnienia pracy sekretariatu.

Pracę sekretariatu oceniono dobrze i bardzo dobrze, jedna osoba nie wyraziła zdania, jedna osoba udzieliła odpowiedzi *zdecydowanie nie*. Większość doktorantów jest zadowolona z obsługi i sposoby przekazywania informacji przez pracownika sekretariatu. Trzy osoby zaznaczyły, że *raczej nie* pasują godziny pracy sekretariatu. Dyrekcja szkoły postara się rozwiązać ten problem w przyszłym semestrze.

Ad. 4) organizacja zajęć

Organizacja zajęć w szkole odbywała się zgodnie z programem studiów oraz organizacją roku obowiązującą na UwB. Rozkłady zajęć zostały przekazane doktorantom we właściwym terminie. Przyjęto zapisy doktorantów na przedmioty rozwijające umiejętności miękkie.

Większych problemów z organizacją i zaliczaniem zajęć nie zgłaszano.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

Monitorowanie standardów kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB odbywa się zgodnie z przepisami prawa, jak i wymogami określonymi przez Rektora UwB i Dyrektora SDNH. Należy ocenić je jako prawidłowe. W celu podniesienia jakości kształcenia Zespół rekomenduje następujące działania:

- systematyczne weryfikowanie opracowywania, aktualizowania oraz zamieszczania sylabusów w USOS,
- czuwanie nad poprawnością sporządzania sylabusów w zakresie realizacji zakładanych efektów uczenia się oraz sposobów ich weryfikacji,
- większy obiektywizm promotorów w ocenie osiągnięć i możliwości doktorantów, którymi się opiekują,
- konieczność większego zaangażowania się promotorów w działalność naukową oraz stymulowanie integracji międzyuczelnianej i międzynarodowej swoich podopiecznych,
- większe zaangażowanie doktorantów i promotorów w zdobywaniu funduszy zewnętrznych.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK została – w znacznym stopniu zrealizowana. Większość promotorów z dużą odpowiedzialnością podchodzi do opieki nad doktorantami.

3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Ocena jakości zajęć dydaktycznych w SDNH UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 6,7,8) oraz Zarządzenia nr 45 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad dokonywania oceny przez studentów i doktorantów nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku.

Zgodnie z §7 Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dn. 27.11.2019 r. dyrektor szkoły doktorskiej ma prawo przeprowadzić hospitację zajęć dydaktycznych realizowanych w szkołach doktorskich. Hospitację może też przeprowadzić osoba przez niego upoważniona, będąca członkiem Rady Naukowej szkoły doktorskiej. W drugim semestrze roku 2021/2022 przeprowadzono dwie hospitacje zajęć z języka obcego (ogólnego lub specjalistycznego), które w opinii osoby hospitującej (dyrektor szkoły) przyniosły jednoznacznie pozytywne rezultaty. Pracownicy naukowcy wykazali się wysokim profesjonalizmem, potrafili zbudować wspianą atmosferę w trakcie zajęć, sprzyjającą dyskusji i rozwijaniu kompetencji językowych, komunikacyjnych i naukowych. Bardzo dobrze wypadły też hospitacje doktorantów prowadzących samodzielnie zajęcia w ramach praktyk (liczba hospitacji: 5).

Wysoki poziom zajęć potwierdzają też ankiety wypełnione przez doktorantów w systemie usosweb. Wystawiono łącznie 46 opinii. Niektóre zajęcia nie zostały ocenione przez żadnego doktoranta (dotyczy to na przykład zajęć w grupach jednoosobowych, w tym również większości seminariów doktoranckich – zapewne ze względów wykluczających anonimowość).

Oceniono zdecydowaną większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w szkole (20 osób spośród ogólnej liczby 42).

Tabela 3. Ocena jakości zajęć dydaktycznych w opinii doktorantów

Wyszczególnienie	Średnia odpowiedzi (oceny od 1,0 do 5,0)
Przygotowanie prowadzącego do zajęć	4,95
Punktualność prowadzącego	5,00
Klarowność wykładanego materiału	4,89
Interesujący sposób prowadzenia zajęć	4,79
Nastawienie do studenta (szacunek)	5,00
Inspirowanie do samodzielnego myślenia	4,84
Obiektywność oceniania	5,00
Jasność kryteriów zaliczeniowych	5,00
Dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji	4,89

Zestawienie: na podstawie ankiety dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych

Średnia ocena zajęć wystawiona przez doktorantów w poszczególnych kategoriach kształtuje się w przedziale 4,93. Incydentalnie zdarzają się noty: 3 lub 4, ale za to wielu prowadzących otrzymało 5 p. we wszystkich kategoriach. W ocenie jakości zajęć dydaktycznych najwyższą punktację uzyskały kategorie: *punktualność prowadzącego, nastawienie do studenta (szacunek), jasność kryteriów zaliczeniowych oraz przygotowanie prowadzącego do zajęć* najniższą natomiast: *interesujący sposób prowadzenia zajęć oraz inspirowanie do samodzielnego myślenia*.

Pojawiły się pozytywne komentarze odnoszące się do prowadzenia zajęć w bardzo atrakcyjny sposób, przy użyciu metod aktywizujących. Podkreślono dobre przygotowanie merytoryczne wykładowcy, dobre podejście do doktorantów, dużą wiedzę praktyczną i profesjonalizm. Negatywne komentarze na temat wykładowców nie wystąpiły. Jedna osoba określiła, że przedmiot jest mało przydatny w praktyce.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

Zespół wnioskuję o zachęcenie doktorantów do liczniejszego wypełniania ankiet oraz zamieszczania komentarzy. Umożliwi to Zespołowi ds. Jakości Kształcenia dokonanie pogłębionej oceny jakości zajęć dydaktycznych w SDNH i skorygowanie ewentualnych niedociągnięć.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Dyrekcja SDNH zachęca do uzupełniania ankiet, ostatecznie jednak niewielka liczba doktorantów wypełnia ankietę.

4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I JEGO ORGANIZACJI

Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów w SDNH UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie *wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§9). Przedmiotem oceny były:

- zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, doktorantów oraz ich dostępu do komputerowych baz danych,
- jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do liczby doktorantów,
- dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia, w szczególności informacji o programach kształcenia, sylabusach przedmiotów, harmonogramie zajęć dydaktycznych, przyznanych jednostce certyfikatach, międzynarodowej współpracy doktoranckiej, itp.,
- organizacja zajęć.

Doktoranci nie wnosili uwag dotyczących oceny warunków kształcenia i organizacji studiów (załącznik 3b).

Ad.1) zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, doktorantów oraz ich dostępu do komputerowych baz danych,

Ankietowani podają, że odwiedzają Bibliotekę Uniwersytecką kilka razy w miesiącu, zaś ze zbiorów innej biblioteki (m.in. Książnicy Podlaskiej) kilka razy w miesiącu. Biblioteki jednostek uniwersyteckich zazwyczaj odwiedzają kilka razy w roku.

Podsumowując najlepiej doktoranci ocenili *sprawność i przyjazność obsługi* zaś *najniżej aktualność księgozbioru (dostępność nowych pozycji)* oraz *godziny otwarcia* obu bibliotek.

Tabela 4. Ocena wybranych aspektów korzystania z Biblioteki

Uniwersyteckiej i bibliotek jednostek uniwersyteckich

Wybrane aspekty korzystania z bibliotek	Biblioteka Uniwersytecka	biblioteki jednostek uniwersyteckich
	Ocena od 1,0 do 5,0, gdzie 1 najniższa, 5 najwyższa	
Dostępność literatury podstawowej	4,2	4,4
Ogólne zasoby księgozbioru w zakresie tematyki studiów	4,4	4,2
Aktualność księgozbioru (dostępność nowych pozycji)	5,0	4,0
Sprawność obsługi	5,0	5,0
Przyjazność obsługi	5,0	5,0
Godziny otwarcia	4,4	4,0
Warunki pracy (dotyczy zwłaszcza czytelni)	4,1	4,6
Możliwość korzystania z elektronicznych baz danych	4,8	4,8

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3b)

Ad. 3) *dostępność i przejrzystość informacji na temat kształcenia, w szczególności informacja o programach kształcenia, sylabusach przedmiotów, harmonogramie zajęć dydaktycznych, przyznanych jednostce certyfikatach, międzynarodowej współpracy doktoranckiej, itp.*

Informacje na temat kształcenia, w tym akty prawne działające w szkole zgodnie z obowiązkiem ustawowym zamieszczone są w Biuletynie Informacji Publicznej oraz – przede wszystkim – na stronie internetowej SDNH, gdzie znajdują się m.in.: Ustawy ministerialne, Uchwały Senatu UwB, Zarządzenia Rektora UwB, Komunikaty i Decyzje dyrektora SDNH, Regulamin SDNH UwB, program kształcenia w SDNH, zasady rekrutacji, a także wszelkie inne aktualności. Ponadto do doktorantów oraz pracowników naukowych wysyłane są wiadomości mailowe przez sekretarkę szkoły bądź bezpośrednio przez dyrektora SDNH.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

- zachęcić doktorantów do wyrażania opinii przez ankiety,
- należy zwrócić uwagę na dostosowanie sal do rodzaju prowadzonych zajęć, szczególnie w przypadku zajęć wymagających stanowisk komputerowych,

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- promotorzy i doktoranci podejmują działania zmierzające do pozyskania funduszy zewnętrznych na badania naukowe, niemniej potrzebna jest jeszcze większa aktywność w tym zakresie. Niektórzy doktoranci uczestniczą w grantach swoich promotorów; doktoranci powinni w jeszcze większym stopniu wykorzystywać do celów naukowych (kwerendy, kontakty naukowe, wyjazdy na konferencje z referatami) zarówno fundusze zewnętrzne, jak i pozostające w dyspozycji szkoły doktorskiej.

- zdecydowanej poprawie uległa jakość sylabusów;

5. MONITOROWANE WSPARCIE DOKTORANTÓW W PROCESIE UCZENIA SIĘ

Monitorowanie wsparcia doktorantów w procesie uczenia się w SDNH UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie *wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§11). Przedmiotem oceny i analizy jest:

- wsparcie dydaktyczne (m.in. powołanie opiekuna roku, opiekuna praktyk, konsultacje pracowników akademickich),
- wsparcie naukowe (m.in. działalność kół i obozów naukowych, organizacja konferencji studenckich/doktoranckich, udział w konferencjach),
- wsparcie materialne (m.in. stypendia naukowe, zakwaterowanie w domach studenta),
- inne formy wsparcia (m.in. wsparcie dla doktorantów niepełnosprawnych),
- dostępność informacji o formach wsparcia.

Konsultacje pracowników akademickich miały miejsce na macierzystych wydziałach oraz on-line (w semestrze letnim). Terminy konsultacji nauczycieli akademickich umieszczane są w systemie USOS. Dyżury pracowników odbywają się co tydzień w wymiarze przynajmniej jednej godziny lekcyjnej. Istnieje możliwość kontaktu mailowego nie tylko z osobami prowadzącymi zajęcia, ale też z sekretariatem szkoły oraz dyrektorem, który osobiście odpowiada na szczegółowe pytania i wątpliwości doktorantów poprzez pocztę uczelnianą.

Wsparcie naukowe doktoranta realizowane jest w środowisku tworzonym przez szkołę. Wszystkim doktorantom powołano promotorów, odbywają się seminaria naukowe, na których przedstawiane są koncepcje i wyniki badań. Zorganizowane zostały spotkania dyrektora z promotorami dotyczące opieki na doktorantami w szkole oraz spotkania z doktorantami dotyczące indywidualnych planów badawczych.

Wsparcie finansowe polega m. in. na tym, że doktoranci przed oceną śródkresową otrzymują stypendium w kwocie 2372 zł brutto, natomiast po ocenie śródkresowej w kwocie 3084 brutto. Stypendium jest wypłacane co miesiąc bez opóźnień (24 dnia każdego miesiąca). Dyrektor w ramach środków przydzielonych przez Rektora UwB na funkcjonowanie szkoły wyodrębnił pulę środków na działalność naukową doktorantów (ok. 1 tys. zł na każdego doktoranta). Mogą oni zwracać się z prośbą o dofinansowanie konferencji czy publikacji naukowych w czasopiśmie i wydawnictwach z listy ministerialnej.

W semestrze zimowym doktoranci szkoły zrealizowali przedmiot: *Formy finansowania nauk humanistycznych*. Zajęcia prowadził dr Radosław Poniąg, który ma duże doświadczenie w pozyskiwaniu grantów. Jest to dobra podstawa do tego by doktoranci sami ubiegali się o granty badawcze czy dydaktyczne. Umożliwi im to zwiększenie skali finansowania badań własnych.

SDNH na bieżąco informuje o różnych formach wsparcia doktorantów w procesie uczenia się – informacje przesyłane są drogą mailową oraz zamieszczane na stronie internetowej SDNH.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

- podjęcie działań w kierunku zintensyfikowania aktywności grantowej doktorantów, konieczność zwrócenia uwagi promotorom i doktorantom na wymóg poszukiwania nowych źródeł finansowania aktywności naukowej doktorantów, np. poszukiwanie źródeł finansowania staży i wyjazdów zagranicznych; również udziału w programie ERASMUS

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Doktoranci w minimalnym stopniu wnioskują o granty i innego typu środki zewnętrzne oraz jednostkowo korzystają z wyjazdów w ramach programu ERASMUS.

6. OCENA MOBILNOŚCI DOKTORANTÓW ORAZ STOPNIA UMIEDZYNARODOWIENIA KSZTAŁCENIA

Ocena mobilności doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie *wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§10). Przedmiotem oceny i analizy jest:

- funkcjonowanie wymiany studentów/doktorantów w ramach umów pomiędzy uczelniami krajowymi i zagranicznymi w zakresie programów mobilności studentów/doktorantów,
- sformalizowany system zasad zaliczania osiągnięć studentów/doktorantów – punktów i ocen,
- wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów/doktorantów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć),
- opinie przekazane przez studentów/doktorantów przyjeżdżających (polskich i zagranicznych) na temat realizowanych na Uczelni studiów w stosunku do ich oczekiwań w tym zakresie (np. sprawy organizacyjne, system nauczania, relacje student/doktorant – nauczyciel akademicki),
- udział studentów/doktorantów w zajęciach prowadzonych przez profesorów wizytujących lub zajęciach prowadzonych w językach obcych.

STOPIEŃ UMIEDZYNARODOWIENIA

W roku akademickim 2020/2021 nie miała miejsca wymiana doktorantów w ramach umów międzyuczelnianych. Jednak mobilność doktorantów oraz stopień umiędzynarodowienia kształcenia uległy poprawie w porównaniu do poprzedniego roku akademickiego. Na podkreślenie zasługuje to, że:

- jedna z doktorantek brała udział w wymianie międzynarodowej (w ramach Erasmus+) i realizowała zajęcia w St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo w semestrze letnim.
- doktorantka wyjeżdżała na kwerendę archiwalną do Archiwum Państwowego w Talinie w terminie 11.04-10.05.2022,
- doktoranci uczestniczyli w **12 konferencjach międzynarodowych** (m.in. w konferencji międzynarodowej 5th „Racism, Nationalism and Xenophobia Conference, 11-12.07.2022), w tym organizowanych na naszym Uniwersytecie (m.in. 8th World Congress on Polish Studies – Borderlands (Pogranicza) 10-12.06.2022; 10th International Symposium Intercontinental Dialogue on Phraseology – 20.11.2021)
- angażowanie się i pomoc doktorantów w organizacji konferencji międzynarodowych (np. przy konferencji *Wilno i Wileńszczyzna XIX wieku: język, literatura, kultura* – Wilno 13-14 września 2022)
- doktoranci podejmują mobilność w innych jednostkach naukowych, uczestniczą w seminariach, spotkaniach naukowych, wykładach także w innych szkołach doktorskich (np. seria spotkań w języku angielskim GradTalks – UAM)
- doktorant brał udział w XX Międzynarodowym Seminarium J. Jidsz w semestrze letnim,
- w SDNH odbywają się, zgodnie z programem lektoraty językowe w poszczególnych dyscyplinach. Prowadza je naukowcy z dużym doświadczeniem, doskonaląc przede wszystkim język obcy specjalistyczny.

OCENA MOBILNOŚCI

Mobilność na szczeblu krajowym potwierdzają wyjazdy na staże, kwerendy, szkolenia, szkoły letnie, w tym m.in.:

- doktorant wyjechał na kwerendę archiwalną do Archiwum Państwowego w Suwałkach w dn. 29.11-1.12.2021,
- doktorantka brała udział w IV edycji Białostockiej Letniej Szkole Historii Kobiet w Augustowie w semestrze letnim,

Mobilność doktorantów potwierdza również czynny udział (z referatami) na licznych konferencjach krajowych. W roku akad. 2021/22 doktoranci wzięli udział w **30 konferencjach** ogólnopolskich, w tym m.in.:

- doktorant brał udział i wygłosił referat na konferencji naukowej „Człowiek w sytuacji granicznej” połączonej z publikacją w recenzowanej monografii naukowej w wydawnictwie z ministerialnej listy w dn. 21-22.01.2022,
- doktorant uczestniczył i wygłosił referat na Ogólnopolskiej Sesji Naukowej „Kryzysy społeczne i ich przezwyciężanie w XX wieku” zorganizowanej na Wydziale Historycznym Uniwersytetu w Warszawie w dn. 24-25.02.2022,
- doktorantka brała udział w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Praktyki magiczne i czarostwo w kulturach świata” organizowanej przez Koło Naukowe Porównawczych Studiów Cywilizacji UJ, w Katedrze Porównawczych Studiów Cywilizacji Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w dn. 20-21.05.2022 r.
- doktoranci czynnie uczestniczyli w X Ogólnopolskiej Studencko-Doktoranckiej Konferencji Historyków Nowożytników „Studia nad społeczeństwem nowożytnej Europy”, 26-28 V 2022 r.
 - doktorantka uczestniczyła w konferencji „PAŃSTWA PORADZIECKIE W STOSUNKACH MIĘDZYNARODOWYCH (1991-2021)” organizowanej przez Wydział Historii i Stosunków Międzynarodowych UwB w dn. 11-13.05.2022,
 - doktorant uczestniczył i wygłosił referat na konferencji „Nadużycia funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej w świetle skarg mieszkańców powiatu sokólskiego w latach 1946-47” w semestrze letnim,
 - doktorantka brała udział w konferencji „Medicina antiqua, mediaevalis et moderna. Historia – Filozofia-Religia III” organizowanej przez Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach dn. 7-8.06.2022,
 - doktoranci brali udział i wygłosili referaty na VII Konferencji Naukowej „Oblicza wojny. Narzędzia wojny.” w dn. 9-10.06.2022,

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

- nadal należy zwiększać skalę aktywności międzynarodowej doktorantów,
- nadal należy rozszerzać zakres realizacji umiędzynarodowienia w szkole, np. poprzez większy udział doktorantów w wykładach profesorów wizytujących;
- należy zachęcać doktorantów do korzystania z wyjazdów zagranicznych, choćby np. w ramach projektu ERASMUS.
- podjęcie działań w kierunku zwiększania mobilności naukowej, szkoleniowej, w zakresie kontaktów międzynarodowych (w ramach zagranicznych wyjazdów na praktyki minimum 60 dniowe z programu Erasmus, mogą być realizowane przez doktorantów SD obowiązkowe dwutygodniowe staże naukowe, zaplanowane w Indywidualnym Planie Badawczym).

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Wnioski z poprzedniego roku zostały częściowo zrealizowane. Na stronie szkoły została założona zakładka dotycząca programu Erasmus; zostały rozesłane w marcu 2022 roku listy informujące i zachęcające do skorzystania z programu. Nadal jednak należy motywować doktorantów i ich promotorów do pozyskiwania funduszy zewnętrznych oraz korzystania z

możliwości wyjazdów choćby w ramach programu ERASMUS.

Dyrektor
Szkół Doktorskiej Nauk Humanistycznych
dr hab. Anna Nosek prof. UwB